

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2 IR 3 STRAIPSNIŲ BEI ĮSTATYMO 3 PRIEDĖLIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1412, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 34²³ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2416, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. IX-720 2 STRAIPSNIO IR ĮSTATYMO 3 PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO XIIIP-2417, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 34¹, 34², 34⁴, 34⁵, 34¹⁶, 34¹⁸, 34¹⁹, 34²⁰ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2459 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO 3 IR 4 PRIEDĖLIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2460

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. SV-S-898 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1, 1.3, 1.4, 1.6 ir 1.7 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 2 ir 3 straipsnių bei įstatymo 3 priedėlio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1412 (toliau – projektas XIIIP-1412) dėl šių priežasčių:

1.1. projekto XIIIP-1412 1 straipsnio 1 dalimi keičiama gamintojo sąvoka. Toks pakeitimas netikslingas, nes gamintoju būtų laikomas asmuo, kuris realiai negamina apmokestinamųjų gaminių (padangos, akumulatoriai, filtrai, amortizatoriai ir baterijos), o juos naudoja kaip sudėtinės gaminamos produkcijos (transporto priemonės ar kitokio prietaiso) dalis, kurios jau buvo apmokestintos. Tokia teisės norma sudarytų sąlygas dvigubam apmokestinimui;

1.2. projekto XIIIP-1412 1 straipsnio 2 dalimi siūloma Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – Mokesčio įstatymas) 2 straipsnį papildyti nauja sąvoka „Padangų atliekų tvarkymo reikalavimai“, kuri nenaudojama kituose Mokesčio įstatymo straipsniuose. Mokesčio įstatymo paskirtis – nustatyti mokesčio už aplinkos teršimą mokėjimo tvarką ir kontrolę, o ne reglamentuoti apmokestinamųjų gaminių (įskaitant padangas) atliekų tvarkymo reikalavimus, todėl tokios sąvokos nustatymas minėtame įstatyme netikslingas;

1.3. projekto XIIIP-1412 2 straipsniu siūloma apmokestinti ir tuos gaminius, kurie yra kito gaminio sudedamoji dalis. Išplečiant mokesčio už aplinkos teršimą taikymo sritį ir įtvirtinant, kad mokesčio objektu būtų laikomi ir tie Mokesčio įstatymo 3 priedėlyje nurodyti gaminiai, kurie yra kito gaminio sudedamoji dalis, be kurios šis gaminys negali būti naudojamas pagal paskirtį, būtų sukuriama ydingas teisinis reguliavimas.

Transporto priemonių gamintojų atsakomybės principas numatytas 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 224) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Komisijos direktyva (ES) 2018/849 (OL 2018 L 6, p. 14) (toliau – Direktyva 2000/53/EB). Direktyvos 2000/53/EB 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta pareiga valstybėms narėms „imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai numatytų visų

eksplatuoti netinkamų transporto priemonių ir, kiek tai techniškai įmanoma, naudotų dalių, išimtų remontuojant keleivinius automobilius, surinkimo sistemas, jų teritorijoms reikalingą surinkimo įrenginių skaičių“. Šios direktyvos nuostatos įgyvendintos Atliekų įstatymo 34⁴ straipsnyje, kuriame numatyta pareiga transporto priemonių gamintojams ir importuotojams užtikrinti, kad asmeniui būtų sudarytos sąlygos nemokamai atiduoti eksploatuoti netinkamą transporto priemonę su visomis joje esančiomis dalimis, įskaitant, pavyzdžiui, akumulatorius. Be to, 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų (OL 2006 L 266 p. 1) ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Europos parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/849 (OL 2018 L 150, p. 93) (toliau - Direktyva 2006/66/EB), 16 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta pareiga valstybėms narėms užtikrinti, kad įgyvendinant to paties direktyvos straipsnio 1 dalį (t. y. surenkant, apdorojant ir perdirbant visas nešiojamų baterijų ir akumuliatorių bei surenkant, apdorojant ir perdirbant visas pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekas) „būtų išvengiama bet kokio dvigubo apmokestinimo gamintojams tuo atveju, kai baterijos ar akumulatoriai surinkti Direktyvoje 2000/53/EB arba Direktyvoje 2006/66/EB nustatytose sistemose“.

Pritaikius siūlomą teisinį reguliavimą, apmokestinamieji gaminiai (pvz., padangos, filtrai, amortizatoriai – automobilio sudedamosios dalys, baterijos ir akumulatoriai) būtų apmokestinti dvigubai atliekų tvarkytojui tvarkant eksploatuoti netinkamas transporto priemones ar elektros ir elektroninės įrangos atliekas;

1.4. projekto XIIP-1412 3 straipsniu keičiamas apmokestinamųjų gaminių sąrašas ir didinami mokesčio tarifai. Numatomi pakeitimai padidintų valstybės biudžeto išlaidas, kurių reiktų pakuočių apskaitos ir mokesčio administravimo sistemų keitimui, padidintų administracinę našlą verslui.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 (toliau –Atliekų įstatymas) 34²³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2416 (toliau – projektas XIIP-2416) ir Mokesčio įstatymo Nr. IX-720 2 straipsnio ir įstatymo 3 priedėlio pakeitimo įstatymo projektui (toliau – projektas XIIP-2417) dėl šių priežasčių:

2.1. projektu XIIP-2416 ir projektu XIIP-2417 atliekami pakeitimai yra pertekliniai, nes Atliekų įstatymo 34²² straipsnio 1 dalyje jau yra reglamentuota, kad gamintojai ir importuotojai licencijuotai gamintojų ir importuotojų organizacijai (toliau – organizacija) sutartiniais pagrindais paveda organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą. To paties straipsnio 3 dalyje detalizuojama, kokių gaminių atliekų tvarkymą turėtų organizuoti organizacija – elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, apmokestinamųjų gaminių, supakuotų gaminių;

2.2. siūlomas pakeitimas netikslingas, nes visi atliekų tvarkytojai naudoja ta pačia infrastruktūra. Pagrindinis visų apmokestinamųjų gaminių atliekų susidarymo šaltinis tas pats – transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančios įmonės (autoservisai). Visų apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymas iš esmės organizuojamas taip pat – tokiose pat sistemose: surenkant apmokestinamųjų gaminių atliekas iš autoservisų ir perduodant surinktas atliekas tolesniam tvarkymui atliekų apdorotojams ir perdirbėjams. Todėl mokesčio mokėtojams yra neracionalu kelioms skirtingoms organizacijoms pavesti organizuoti gaminių, priklausančių tai pačiai gaminių grupei, atliekų tvarkymą. Toks teisinis reguliavimas didintų finansinę bei administracinę našlą mokesčio mokėtojams.

3. Nepritarti Atliekų įstatymo Nr. VIII-787 34¹, 34², 34⁴, 34⁵, 34¹⁶, 34¹⁸, 34¹⁹ ir 34²⁰ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – projektas XIIP-2459) 1, 2 straipsniams, 3 straipsnio 1 daliai, 6 straipsnio 1 daliai ir Mokesčio įstatymo Nr. VIII-1183 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 straipsnių ir įstatymo 3 ir 4 priedėlių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui (toliau – projektas XIIP-2460) dėl šių priežasčių:

3.1. projekto XIIP-2459 1 ir 2 straipsniais atliekami pakeitimai prieštarautų 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL 2012 L 197 p. 38) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Eurpos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/849 (OL 2018 L 150, p. 93) (toliau – Direktyva

2012/19/ES), 12 straipsnio 3 daliai, kurioje nurodyta, kad valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas gamintojas, pateikdamas produktą rinkai, pateiktų garantiją, rodančią, kad bus finansuojamas visų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas (garantija gali būti suteikiama tokiomis formomis: gamintojui dalyvaujant atitinkamuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo finansavimo planuose, apdraudžiant perdirbimo procesus arba užblokuojant banko sąskaitą). Taip pat Direktyva 2012/19/ES leidžia kaip garantiją pateikti įrodymą, kad gamintojas ir importuotojas paveda savo pareigų vykdymą gamintojų ir importuotojų organizacijai (dalyvauja atitinkamuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo finansavimo planuose), kuri už gamintojus ir importuotojus privalo pateikti finansinę garantiją dėl būsimo elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo finansavimo;

3.2. projekto XIIIIP-2459 3 straipsnio 1 dalimi siūlomi pakeitimai neužtikrina ir nereglamentuoja, kaip būtų taikoma projekto XIIIIP-2460 3 straipsnio 3 dalyje numatyta lengvata tuo atveju, kai eksploatuoti netinkamų transporto priemonių priėmimo vietos būtų užtikrintos tik dalyje savivaldybių ir (ar) tik dalis priimtų atliekų būtų apdorota pasiekiant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą mažiausią pakartotinio naudojimo, naudojimo ir (ar) perdirbimo procentą (pagal surinktų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių vidutinį svorį). Projekto XIIIIP-2459 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas įpareigojimas transporto priemonių gamintojams ir (ar) importuotojam užtikrinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių priėmimo vietas kiekvienoje savivaldybėje yra nepagrįstas;

3.3 projekto XIIIIP-2459 6 straipsnio 1 dalimi siūloma registruotis asmenims, teikiantiems transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas Lietuvoje. Tai reikštų tam tikrą apribojimą jų vykdomai ūkinei veiklai – tokia pareiga iš esmės būtų laikoma leidimu Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo, įgyvendinančio 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, 2 straipsnio 6 dalies prasme. Leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir leidimų galiojimo panaikinimo esminiai reikalavimai, taip pat reikalavimai, kurių vykdydami veiklą turi laikytis leidimą gavę teikėjai, turėtų būti numatyti įstatyme. Reikalavimas registruotis yra verslą ribojanti ir neproporcinga priemonė norimam tikslui pasiekti;

3.4. projekto XIIIIP-2460 1 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 3, 4, 6, 7, 8 ir 9 straipsniais nustatomas transporto priemonių ir elektros ir elektroninės įrangos apmokestinimo teisinis reguliavimas prieštarauja Direktyvos 2000/53/EB ir Direktyvos 2012/19/ES nuostatoms, kurios aiškiai reglamentuoja eksploatuoti netinkamų naudoti transporto priemonių ir elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo finansavimą;

3.5. projekto XIIIIP-2460 1 straipsnio 3 dalimi ir 2 straipsniu siūloma apmokestinti ir tuos gaminius, kurie yra kito gaminio sudedamoji dalis. Toks siūlomas teisinis reguliavimas būtų ydingas, nes apmokestinamieji gaminiai (pvz., padangos, filtrai, amortizatoriai – automobilio sudedamosios dalys, baterijos ir akumuliatoriai) būtų dvigubai apmokestinti atliekų tvarkytojui tvarkant netinkamas naudoti transporto priemones ar elektros ir elektroninės įrangos atliekas;

3.6. projekto XIIIIP-2460 5 straipsniu siūlomas dalies mokesčio mokėtojų (būtent gamintojų ir importuotojų) išskyrimas, nurodant, kad mokesčinę lengvatą suteikiančias einamųjų metų užduotis jie gali įvykdyti kitų metų pirmąjį ketvirtį ir mokesčio už aplinkos teršimą deklaraciją pateikti iki kitų metų balandžio 15 d. Siekiant paprastesnio ir efektyvesnio visų mokesčių, kuriuos apskaičiuoja patys mokesčio mokėtojai, administravimo, mokesstinis laikotarpis buvo suvienodintas, t. y. numatant, kad mokestis sumokamas per 45 dienas pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui. Atsižvelgus į tai, kad visų mokesčių deklaravimui ir sumokėjimui nustatytas optimalus terminas, nėra pagrindo vienai mokesčių mokėtojų grupei nustatyti kitokį mokesčio sumokėjimo terminą, kuris pareikalautų papildomų šio mokesčio administravimo išlaidų. Gamintojai ir importuotojai Atliekų įstatymu įpareigoti organizuoti visų susidarančių atitinkamų atliekų tvarkymą. Todėl siekiant, kad vartotojai (atliekų turėtojai) gautų atliekų surinkimo paslaugas laiku, būtina užtikrinti, kad susidarančių atliekų surinkimą ir tvarkymą gamintojai ir importuotojai intensyviai organizuotų kiekvienais einamaisiais kalendoriniais metais, t. y. nenukeldami į kitų

metų pirmąjį ketvirtį. Galima situacija, kad kitų metų pirmąjį ketvirtį vykdant praėjusių kalendorinių metų neįvykdytas užduotis, nebus vykdomos einamųjų kalendorinių metų užduotys;

3.7. projekto XIIIP-2460 9 straipsniu siūloma keisti apmokestinamųjų gaminių sąrašo ir mokesčio tarifų lentelės pavadinimą. Toks pakeitimas nekeičia dabartinio teisinio reguliavimo ir yra perteklinis. Jeigu šiuo pakeitimu siekiama, kad gamintojas ar importuotojas tuo pačiu metu galėtų dalį apmokestinamųjų gaminių pavesti vienai organizacijai, dalį – kitai, toks pakeitimas netikslingas atsižvelgiant į tai, kad pagrindinis visų apmokestinamųjų gaminių atliekų susidarymo šaltinis tas pats – transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančios įmonės (autoservisai). Todėl visų apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymas iš esmės organizuojamas taip pat – tokiose pat sistemose: surenkant apmokestinamųjų gaminių atliekas iš autoservisų ir perduodant surinktas atliekas tolesniam tvarkymui atliekų apdorotojams ir perdirbėjams. Atsižvelgiant į tai, netikslinga tuo pačiu metu pavesti organizuoti gaminių, priklausančių tai pačiai gaminių grupei, atliekų tvarkymą kelioms organizacijoms ir taip didinti finansinę bei administracinę naštą eikvojant lėšas bei laiką atsiskaitant su kiekviena iš organizacijų, kai visų šių gaminių atliekų tvarkymas organizuojamas taip pat tose pačiose sistemose;

3.8. projekto XIIIP-2460 10 straipsniu siūlomas mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis tarifų pakeitimas. Siūlomi pakuočių mokesčio tarifų dydžiai neatlieka savo paskirties, nes gamintojams ir importuotojams nesudaromos ekonominės paskatos organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą. Mokesčio už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis paskirtis – skatinti gamintojus ir importuotojus organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą. Todėl siekiant šio tikslo mokesčio tarifai turėtų būti gerokai didesni už dydžius įkainių, kuriuos organizacijos taiko gamintojams ir importuotojams už pakuočių atliekų tvarkymo organizavimą.

4. Pritarti projekto XIIIP-2459 3 straipsnio 2 daliai, 4, 5 straipsniams, 6 straipsnio 2 daliai, 7 ir 8 straipsniams.

5. Iš esmės pritarti projekto XIIIP-2459 9 straipsniui. Atsižvelgę į tai, kad projekto XIIIP-2459 9 straipsnyje siūlomi esminiai teisinio reguliavimo pakeitimai (transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančių įmonių registracija, apmokestinamųjų gaminių gamintojų ir importuotojų, jų organizacijų prievolė sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis) ir siekdami užtikrinti teisėtų lūkesčių apsaugą, atitiktį teisinio reguliavimo stabilumo principui ir atitiktį Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 daliai, siūlome nustatyti vėlesnę projekto XIIIP-2459 įsigaliojimo datą išdėstant projekto XIIIP-2459 9 straipsnį taip:

„1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras, atsižvelgdamas į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“.

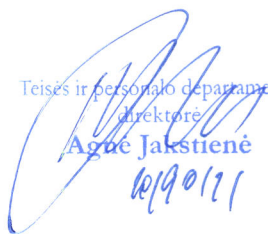
Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras, laikinai einantis aplinkos ministro pareigas

Energetikos ministras,
LAIKINAI EINANTIS
APLINKOS MINISTRO
PAREIGAS
Žygimantas Vaičiūnas
2019-01-22

Teisės ir personalo departamento
direktore
Agnė Jakštienė
16/10/21

Teisės ir personalo
departamento patarėja
Regina Jurkonienė
2019-01-21

